

Сорулган иш сөгюлмез

Ахыры. Аллы 1-чи беткеди.

Мусук ул айтыхна, ючюно программа республиканы алга барууну толусунай жалгытырыктыды. Анга кере Кыбарты-Малккар аны турмузи бля салуусу саклынуу арасы болуукду. Мында урунганда учуз багында бля солурча туризм инфраструктура кыралыктыды. Элюрусну тиревиңде тау-лажа комплекси, Минги тауну шимал жанын эм башха турист зонасы айнтыртыкты белгилениди. 2022 жылга хар жылдан 1 миллион астам адам солурга болуукду.

Стратегия жашауда бардырыса, республикада чыгарылган продукцияны 4 керевге, бюджетте тоушен фанды ланы 22 проценттен 89 процентке, аилык хакында 4 керевге кейбейтрге болуукду. Ишислени саанын 25 проценттен 6 процентке азайтыртыкты оң чыгарыктыды.

Стратегияны созуоуге кыатышырга залда олтурган

рны партианы мурдоорунда кыралган джосуну клуб ланы келечери билдиргенди. Свз ючюн, кырал патриот клубу башчысы, КьМКьУ-н юридикский факультетни деканы Мурат Гүлешоковну оюмуну кере аны юч жетишкен жери барды. Биринчиден, аны жашауда бардырыча, сынамал болган специалистеле жокудыла. Дагында стратегияда билим берүүге бля идеологияга сз азырда бурупмады. «Кыбарты-Малккар да билими, фахмулу жаш адамла кепдуле, ала бля иштерге керекди. Биз болмасак, жаш адамларыбыз бля башала ишлеркидиле», - дегенди ол.

Либерал-консерватив клубу келечиси, КьМКьУ-ну устазы Тимур Тенов стратегияда шырдоо финанс кризисин юсюндөн свз да айтыл магынын белгилениди. Ол Кыбарты-Малккарны саулук саклау арасына айнаты республикада кырууш материалла чыгаруу бля

лыгыбызга сз бурлумагы аны сзарттыкты. Свз ючюн, шендоо эстрадада бичи жерлерчибиз кепдуле, андан сора битеу дунияга алганы айтылган художниктерге да бардыла. «Бу затта да кеп ачка келтиргенерин эсте алып, аланы да стратегияга кыошарга болуук эди», - дегенди ол.

«Тегерек стода» башала да сөшшениди. Ала туура эттен кемчилликени юсюринден айта. Мускуланы Алий алга сз бурлума кыламзанын, аланы кетери мурат бля республика программада жарашырлыгыналарн чертенди.

Ахырында тобушеуек кыатышкына бари да жыйылуу ачык халда баргыанын, мындан ары да республиканы айнтыну бля байлалты магыналы апрошуаны тинтенди ишн бунда бардырырга кереклисин белгилениди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ПРЕЗИДЕНТТЕ ПИСЬМОЛА

Юч сагатдан аз учарыкка аш берилмейди

Бу жагы жылга мен юй бийиме бля Нальчикта тобегенди. 4-ию январьда уа бек керек эди Москвага учарга. Битеу дунияны аэропорттарында да бир жокуу барды - жакшы 20 килограмм багажы эм сз олтурган болуукту аштырди. Аладан кылган багаж ючюн а хакъ тегерег керекди.

Нальчикны аэропортунда багажы да, кылууда ючюн хакъ тегерег керекди. Артыкга ючюн хакъ алгандыла, чени уа берилгенди. Аэропортта сарайла да багажыны регистратсияга аштырди, пассажирге берилдик ашны да аргага коршоудыла. Багажы да хылымын этип тегерди. Аэропорт - шаарны беткеди! Пассажирлени жумушларын этиу сервисин илгенингени керевге оюеме.

М. С. КИСЕЛВ, Нальчик шахар.

Тарыгууга КьМР-ни транспорт, навляч сыякы министрини орунбасары ТЫЖЫЛЫНЫ М.З. жууа этеди:

Россия Федерациясы Граждан авиациясына нормативи документтерине айтылганына кере, пассажир хакъ телемери 20 килограмм багажыны эптирге болуукду, аны 5 килограмм эм жуууларыгы бля берилгени анып эптирге да. Анга артык багажы хар килограммы ючюн 54 сом тегенеди, аны кантипчасы да бериледи. Андан сора да, авиабилетте багажы жарашырлууну эм эптирге жергиликтю регистратсияда информация да барды.

Тарыгуу этен бля ушакда тохташдырылганына кере, «Нальчик» аэропортта регистратсияда эте турганды, аны багажыны аурутуу 25 килограмм болганын. Ол артык килограммла ючюн 450 сом тегенеди. Ол а юроптосонен турган тарылие бля тегерилгенде эсе 36 сомга азда. Бу шарт бля эм М.С. Киселвни «Эльбрус-Авиа» федеральный кырал унитарный предриятирине нормативи производствто кенеш бардырылганды. Анга жок таушуну службасында ишленгенге тырман этилгенди эм мындан арысында ишчи жортолотпене турганда, регистратсияга аштын ишилликени кырууш оң бардырырга артыкда сз бургурга кереклиси айтылганды. Андан сора да, багажы регистратсия этиуе контроль са-налыгында, регистратсияга ашканы башына видеокamera орнатылганды.

РФ-ни Граждан авиациясыны нормативи документтерине айтылганына кере, юч сагатдан аз учуу болганы рейслерге эконом классдагы пассажирге аш берилмейди. Алай эсе да, Нальчик-Москва маршрут бля учакна «чи» рацион бля жалчытылгандыла. Ары уа чай, кофе эм суук ашарыкты кирди.

Хубметлеу

Орамга жигитни атын атагандыла

Чегем шахарда ара орамдан бирине Россейни Жигити, ишлени полковник аманлыкчылыны кыларындан ажылы елген Киров Анатолийн атын атагууга жоралганын минтип болгонды.

Анда КьМР-ни Ич ишлерини министр Ю.Томчак, Улуу Ата журт урушу ветераны Ахобекжаны Исхак, Кырволаны тукумларындын Аслан, Анатолийни юй бийчиси Асият да сөлвешгенди. Ала Киров кылайла адам болганыны юсюндөн айтыхандыла, аманлыкчылыны жолларын халкы битеу бирден кесерге кереклисин чертенди.

мүзейине Россейни Жигитине аталып кыруулган керемтеге кыаргандыла. Биз бля минтип кыатышкына шахарда Улуу Ата журт урушунда егнени ишленген эсертмеге голпе салгандыла, Емуркол отуу катында бир минуту шов оюелгенди.

КОЛАПАНЫ Марзипат. СУРАТДА: Ю.Томчак минтип сөлвешкен кези. Суратны автор алганды.

ЖАЗЫЧУЛАНЫ СОЮЗУНДА

Ачык эмда хайырлы сөлешуу

КьМР-ни Жазыучуларыны союзууну правленниде малккар жазычуларыни литератра жаны бля совети кыруулганы. Анга 15 адам киреи. Алгыркысында уа аны жыйылуу болгонды. Аны КьМР-ни Жазыучуларыны союзууну правленниде председателини чыгарышыры Бегтиляны Абдуллах охчанды эм бардырылганды.

Ол, литсоветини борчларыны юсюндөн айтты, ишет жашауу бузга не кеп адам кыатыша да, ол алай бир игиди, дегенди. Жыйылууда тамамлангырга керекти жуушула да оююлгениди. Ма аладан бир кыууму: Мечиланы Кизим тууганы 150-жылгынын белгилеу бля байлалмы ишле, да билини, культураны белгиле келечилерини юбейлери, Сгдари Малксарда (Шахналан Баситини (130 жыл) эм Инна Кашежованы (86 жыл) атларын орамлагга атуу; жазычулундан кыалган чыгармалага комиссия кырууно юсюндөн эм башала.

Жыйылууда билалы магыналы оом да айтылганды: литератра бля байлалмы ишлене литсоветте оюереге (ары уа китапланы пропандандалуу, провостаншуу эм ага хакъ да сатарга болуугу киреиди). Табаксыяны Мухтар бир тауу азда да китап сактан жер жууку деген жароууну айтканды. Аны бля байлалмы Тегелпеланы Алим бля 75-сыякы Светлана магыналы предлоденила этгенди. Устазла бля байлалмык жортоорго кереклисин чертенди.

Шкон библиотекага китаплагга сатарыла (аны бля 75-сыякы рещедиле), аны ючюн окуу юйдөн налогу азайтады. Ол

Шуёхлуккыну гол кысымы

Ахыры. Аллы 1-чи беткеди.

Николай Буконин айтхана кере, эки жылдан берн кыралда «Дружба народов» журналы Россейни дуняла программа бардырыла. «Аны бля байлалмы бел Калининградан Владивостокка, Норильсктен Нанранга дери кеп жерде болганыла. Кыралыбызда миллет аны эчкиликери, кеп торлоу культура бля байлалмы бля шагрыленгенме. Биюган сахнада да алай жарык адамланы кергенин ючюн кесимин насилпеге санайма», - дегенди.

Фестиваль керти да уллу байрамга айланганды. Аристле анга кеп салын хазырлангалары керконол тура эди. Сахнадан кыбарты, малккар, орус, украин, белорус, осетин, армян, кырым-эм башха тилдеде жырла айтылгандыла, торлоуторлоу тепеуселе кергозотулгениди.

Хар миллет ара хазырлаган программала асыры сейрден, эчи айтыр айтырча бири да тоюлду. Алай блялды бичи фахмулу жашарыбыны бля кыларыбызны - Кыбардокялы Расулну бля Зухураны, Жаникаланы Элданы, Жулоланы Жамбулатны, Токчуланы Расулну - ары уагаларын белгилеге тийишиди.

Залда олтурганла мехестини торкюлене «Ватан» миллет арасыны кавакмакхылга, тегеуселеге ахыра ушамгаган оюларны эчи бисорелгенерди.

БИТТИРЛАНЫ Аминат.

кыарсла бля билдиргенди. Дагында армянчалыны «Ахбор» миллет арасы хазырлаган оюн да сейрлик болганды: зураны, кыобузу ары хакъамлары залда олтурганланы тепсерге кыаргына хан керонгениди. Ол юн сахнага жыр артистеле, улайганла да бирге чыгаргандыла: кыумук тилде оймеклик жыр, украин, кечени шовлуугуно, Осетияны тауларыны ариукулларыны юсюндөн эм башха жырла тынгалуучуланы сансыз кыюмагандыла.

Ол юн Кырал концерт зал адамдан толу болганды. Фестиваль тегт сагытта жууук баргылыктыга, заман кылай озганы эсленген окуяны элениди. КьМР-ни Парламентини Председатели Бечеланы Илияс кернекте башындан аягына дери кыарганды. Ол фестивал уллу байрамга этгенин чертенди. «Хар миллет ара тынгала хазырлангы, кыууны кепленге ачык керонол турды. Халкыга уллууду, гитиче дегер жарарык тоюлду. Россейни хар суёбюктинде жашаган миллетлени блялай кеторсок, кыралда бирдик ала болуукда. Быллай фестивалыла уа республикада мамырлык, тынчылык, келишуулук болуура себеллик этерикчиле. Аны оюн ала не кылар кеп бардырырга керекди», - дегенди ол бичи бля ушакда.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Документле

Айыруу биригулуени айыруучула бля тобушеулерине заманны тохташдыруу жаны бля полномочияла берюно юсюндөн Кыбарты-Малккар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2009 жылда 16-чи февральда Нальчик ш. №44/6-5

«Кыбарты-Малккар Республиканы Парламентине депутатланы айыруу юсюндөн Кыбарты-Малккар Республиканы 2008 жылда 5-чи августта чыгарылган 56-ФЗ номерли Законуну 49-чу статьясыны 3-юч кесигине тийишликте Кыбарты-Малккар Республиканы Айыруу комиссиясыны белгиледи:

1. Кыбарты-Малккар Республиканы Парламентини төртюнчю чакырылуунуа депутатларыны Председатели Айыруу комиссиясыны Секретары

Темирканов Мухарби Мухамедовичи Черек территорияны айыруу комиссиясыны кьол кеторюрге эркиниги болган членни полномочияларында эркин этюно юсюндөн Кыбарты-Малккар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2009 жылда 18-чи февральда Нальчик ш. 45/7-1

«Россей Федерацияны граждандарыны айыруу эркиликтерини эмда референдумга кыатышырга эркиликтерини баш гартууларына юсюринден 2002 жылда 12-чи июнда чыгарылган 67-ФЗ номерли Федеральнй закону 29-чу статьясыны 8-юч пунктуну «г» подпунктуна, «Кыбарты-Малккар Республиканы Айыруу комиссиясыны юсюндөн» Кыбарты-Малккар Республиканы 2003 жылда 18-чи февральда чыгарылган 23-ФЗ номерли Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктуна, «Кыбарты-Малккар Республикада территорияны айыруу комиссиясыны юсюндөн» Кыбарты-Малккар Республиканы 2003 жылда 8-чи январьда чыгарылган 1-ФЗ номерли Законуну 4-юч статьясыны 4-юч кесигини «г» пунктуна, «Кыбарты-Малккар Республиканы Парламентине депутатланы айыруу юсюндөн» Кыбарты-Малккар Республиканы 2008 жылда 5-чи августта чыгарылган 56-ФЗ номерли Законуну 21-чи статьясыны 7-чи кесигини 4-юч пунктуну тийишликиде Кыбарты-Малккар Республиканы айыруу комиссиясыны БЕГИМИ этеди:

1. ТЕМИРКАНОВ Мухарби Мухамедовичи Черек территорияны айыруу комиссиясыны кьол кеторюрге эркиниги болган членни полномочияларында эркин этюди.

2. Бегими асламы информацийны органдарында басмаларга.

А. Н. ТУПКИН АТМЫРЗАЛАНЫ И.А.

Айырыула

«Россей Федерацияны Коммунист партиясы» политика партияны Кыбарты-Малккар республикалы бёлюмуно айырыула аллы программасы

КПРФ-ни кыралда социальнй-экономика болуму тамыры бля торлендирге, хар адамды да жашауну илдендирге болуук кыска болжаллы программасы барды.

Шендоо болумда партия бек алга тамамларга керек болганын ишлеге ма болганы санды.

- халкы санын азда барууну тохтатырга, кеп сабилни ююорлени лгьоталарны кыайтарырга, сабий садланы санын орнуна салгырга, жаш ююорлени жашуу койне бля жалчытырга;
- халкыга Россейни табиगत байлыкчаларын, экономика стратегия бөлүмлерин кыайтарырга, аладан тошкан фондларга, омурларга юююргенин коюп, гражданданы барысына да керекти затлага кыайтарырга;
- кыралны тыншындагы банклада турган финанс байлыкчаларын, Россейге кыайтарырга, аланы кыралны экономика эм социальнй жаны бля айнаты кыайтарырга;
- жарылкыны кырууту программасын ишлендирирге, аштырдырга, аны жарашырдыруу бля керешкен коллектив миюкпеге болуушуга;
- тыш бордон эсе ич борчуну төлөнуу баш магынага санды; халкыны банклада тас болган ахчаларын кыайтарырга эмда кыралны табиगत байлыкчаларын аюусуз чачарга он берген аштырдырга, аны аштырдыруу ахчага аштырдырууну юсюндөн законга, Урунуу, Жашуу журт, Жер,

Торлениле

Жаш тёлюно кёлдендирген кыруулуш

Яныкчи элпи Култура юююно ичинде бола турган торленилерини кертен кыайын тоюлду. Аны экинчи кыатышкан да жагы спорт залны кыруулуш бля байлалмы реконструкция ишле бардырыла турдыла.

Школдагы спорт зал тарлык эте эди да, жаш тёлөгө тынгылы онгла кыуар мурат бля элчи оюучулары республиканы Президентини административинде кыатышкан аштырдыла. Андан кыруулуш ишле деп эки жооз минт сом ачка келгенди.

Элчи тренерины Советини председатели Газаланы Хусейн айтхана кере, эркин залдан сора да, спорт бля керешкен жууунура онгла кыуула турдыла. Жашла, кызыла уа башланган иште бек кыуангандыла эмда этиге турган аштырдыла кылардан келгени болушудыла.

ЭЛЕККУЛАНЫ Хасан. СУРАТДА: (солдон онгга) Жаникаланы Зайфир, Темиржанлы Азрет.

Түмөнталага гитчелениги жакындаган

Психолог сизге болушурга хазырдыла

Кыргызда социално-экономика болуш, жашууну кырууларын чачылуурларын салтуу болушурга. Кел сабыла айны, жашуу кел кырууларын энди жорашурда болушган заманларда, абзырар, кыайры барырге билмей кылаңдыла. Сабыл юйле кел болушандыла, интернатта да балалары саны эсе берган болмаса, азаймайды.

Психолог юйлерини бир неча төрлөрүн билемизди. Аны коскондон санаторно-лесна школуу психолог Муртазаны Феризат бле ушак этемиз.

Юйлер туруктуула, чачыла турганда, чачыла заман жартыла болдыла. Бир билде кюлю юйе жарашуу болу да кюрюнорге болуу, алай ол жангыз да таш кюрюмду. Теренкер кырасарга а, не тынчтык, не кешилуулик болу болганнын керебиз. Бир юйюрю ичинде, кондушела, бир бирге эришил жашагыла да аз туюлодуу.

Кыайры юйор кылаыл болганна кылай билрге болушур?

- Бу соругура чорт жууп берир кыайры кылаылды. Алай алай кыруалган, чачылган юйор сабылны психиканна бузукулук салганна а унутулгасы керекти. Гитчеле хар бири баша туюлоду. Бирлери кюрюнорган жарашууну бирлери кюрюнормайдыла.

Сабын анди кыруала келген психиканна педагогги юй болушурга эталыклары энди чечтирчиде. Юйюрге бир устаны келтирге юйорго.

Уста ол сабылге кылай болушур?

- Класстандагы сабылге бле «Мени таша шүкүм» деген юню оюнурга болушурду. Алай атлары кыгайткылаңга жазылып, алай а чеп атты чыгарыдыла. Оюну ичлемге керч, чыгарган кыгайткыны алышырга, башкаларга кюрюнорго да жарамайды.

Сиз юйюрге, юйюрге адамларгызыны атларын

чыгарырга да болушурду. Сау ийкыны ичинде аланы жанларын аз да кыайрырга жаракты туюлоду», деп, устан оюну алай башайды.

Сау ийкыны ичинде ол сановлангып турганла кеслерине алай уллу эс бурлуганни кюргенлеринде, бек кыруунда, айлык бошарды, бырак сабылге да класны кырууна кыошулдыла.

Бир кесек заманда ала устанларынды бу оюну жангыдан кытайрыпн терпикерди.

Феризат Хамзатовна, бир-бир юйорлде сабылени селейтмей, урушан-кыруушан да эте эсдориде. Аны бла аланы хар заттыл жууру кыарга, нызамлы болушурга юйреткен сунадыла. Ол туюмдо?

- Эркелеткенни, урушан да чети болды. Сабынни юйорлар хар киле хар тюрлю эсдориде. Сиз ююн, терс юйоруму керч жайлыган юйоромо - ама бир тюрлю, бириси уа баша тюрлю, ата-ана да ююнчю тюрлю ариу кылаңгыла этерге юйоркешеле, алай сабыл, бир кылаңгыла сыйнамай, орталык кылаңгыла айтканы этерге билмей, алпыды.

Бир тишурю юч-тюрт керч эте юйордыла. Биринчи ден жаштык эсдориде ари. Ол сабын хар кезиле еге ата-сы, билгенча, тюз, ариу кылаңгыла юйортирге юйоркешеле. Хар бирини айтканы энчи кырасарга, ала барсы да дурусдула дерчиде. Алай ала хар бири да баша-баша юйортуула, бири бирине ушамагыла болганларынды иши башуу аны уа сабынни психиканна хайрындан эте хасаты кел болды.

- Сора атаны бла аны баласына кески сыйкелиги ююсонден айткылы. Ол а игимди, обгесе аны бузамды?

- Бир-бирде сабылге не кыдар уллу эс бурп юйоркешенг да, аланы жанындын жылу эсенлейди. Алай уллу болса, эсли болур деп, алай ол алгында аныла бле юйонгуню жашууну тегилдериге жарамайды. Дуния, жашуу, жамауат да кюн сабын тюрлене бардыла. Аны себепи сабыл бле аны не кыдар ариу тили болуу, юйор жылуулук берсе, аны и дунясын терен билалкыды.

Жашауда кел тюрлю ишле болдыла, алай аланы тюзерге ариу кылаңгыла болду. Мен ата-аналардан былай тилгерге сюе: сабынниги юйюрге иш табаламай эсениз, заманы узактыга ариу кылаңгыла болушур болушук излегиз. Билми психолога бла психотерапевтле сизге болушурлыкыла.

БАЙСАЛЫ Марзият.

КОНКУРС

Беш законупроект сайланганды

«Мени законла чыгаруу жаны бла башламчылыгы» деген республикалык конкурсу окуучулары илиму-техника чыгармаларына республикалык кырууларын аны кырууларын аны норматив документтерин жарууларын уа КМР-ни Парламентини депутаттары кылаңгыла. Себегинчи обирини класстары окуучуларын сайланган ишлерин битероссей конкурсуна хазырлау бла уа КМР-ни юридиклык факультетини преподавательлери юйоркешеле.

Битероссей конкурсуна азынч кесегине бизни республикалык беш законупроект сайланганды, - дегенди Араны директорун заместители Людмила Мизрова. Ала эришину очной кесегини

не встеле, сабылерибизни Москвага чакырырга болушурду. Ол заманда Кыабарты-Малкыарны келечилери былай магыналы эм керекли ишге-кырууларын андан ари кыруура - тийишлиси-ча кылаңгыр ююн, кылаңгыранда келгени арык туюлоду.

БАЙСАЛЫ И.

БАСМА

Юбилярлага энчи эс бөлюнгенди

«Минги-Тай» журналы былыгы 1-чи номери тематикасын былыгы бла айырмады. Акс сз бле, кыра сз бле жазылган чыгармалардан сора, алай башламчылыгы болушурга да тийишли эс бөлюнгенди.

Жазуучулары юбилярлик ишче комарг белгилемде. Сөзсоз, алай байрамданы санында Казимни 150-жылгылыгы бек магыналыды. Быйыл республикада Мечиланы Казимни жылына атайлыга керч эди. Ол иш нөгөр болгандыла тюз да жаратылган конюлеринде башлап», - деп, алайды оюму Г. Коммодову.

Юйюрланы санында Бай-аулаулары Алийини бле Эп-таз болганды, кеси да ушакшыкчы. Ол Казимге тубе-мей, арада кюн озмаганды. Берберланы Бурхан «Сюй-дому журтум» (Байулауны юйюсонден), Телпеланы Алым «Малкыар адабиятын шүбү» (Өмбөргө атап) тыгылы сз айтканды ол жазуучулары, осперинден. Юйюрланы чыгармалары бла шагаарайынгы оңг табаркы окуучу.

Сюргончо 65-жылгылыгы бла байланы Хучиналаны Анураны «Бушу дастаны» уа кимди да жорюги кылаңгыла. Мында адамкык бла итлик, кюйозок тубешиле, жалгашыдыла. Бушуну, палана келтирге хазыр малгунла нечи келди бу дунияда. Алаңга нарк берсе пост, аны бла бирге у окуучу да.

Белгили балетмейстер эс хороегар Кудайланы Мухтар айд-төрөлерибиз бла байланы, аш-суулары, жерлери кылаңгылы уу. Тез айтканы да затланы атларын зарфуа уруп, киталап чыгарып, юмюрлок этеди. Кел болмай аны «Терминология карача-

ево-балкарской хореография» атлы иши чыккында. Шендо ол басмага баша кылаңгыла кылаңгыла болушурга да тийишли эс бөлюнгенди.

«Минги-Тай» уа Мухтарны «Кубоула, адырла, суула» атлы иш бул суратла эм алаңга анылаңгыла бла чекленди. Чыккыла, челек, шентикте, чолгала эм баша затла... Ненча тюрлюсю болганды алаңы! Юмюрлони теренден алаңы и злеп тапхан эм бизге юмюрлок этген Мухтар испаса тийишлиди.

Эфеңдиланы Салих битеу дунияга аты айттылган кылаңгылы жазуучу, Казимге да таты теги Чингиз Айтматовча жоралап, аны ашушанна бушу этип жазыла эсе туру эсен. «Чингиз Айтматов чыгармачылыгы - битеудини салгыраны бек сыйлыга кылаңгыла хазыны бир кесегине, терен тийиную излеп улуу ниет байлыкчы», - дейди автор.

Эх юмюрю акылманчын ахар жолга ашырырга кылар эм жамауат кылаңгыла. Ара Азияны битеу кырууларындын, Россейден, Тюркден, Азербайджандан да келгенлери сагынады Сфеңдиланы уу. Тез айтканы ол Чингиз Айтматову аты, малкыар халкыны аууунда Мечиланы Казимни бла Кудайланы Казимни атларыча, ариу да, хычунду да эшиттиргени.

Бешиде белгиленингенча, журналда окуучуларгы да кел затла бардыла. Бу-жолгы «Минги-Тай» да окуучуларын ишге этерге керекти.

БИТТИРЛАНЫ Аминат.

Аскер

Аны юйюрге тутадыла

Алгыраакында жылда кел ата-анала жашлар аскерге ирге артак сыймеген эселе, ала кеслери да ол борчларындын албуурларырга да юйоркешеле, ариу заманда ол хал тюрленгенди.

Тауру жашла кылуулук этен жерден да бизни туу элпеге испас-бюсюрю кыгайтла да терчтер келелиде. Кел болмай Юйюриде жашаган Гапыханы Тажир бла Хамида да алгында алай писью.

Мурманск областыда Белезינו-Э посёлкада алаңы жашлары Мурат кылуулук этген бөлөмдөк тамасы с полковник Алексей Жванко алаңга ишден да кыча билмеген, нөгөрлери не билекил этерге не заманда да хазыр болган жашы эсдориделери ююн испас этгенди. «Бөлөмдөк андуу адам нызамлы жокду, кыруулаңгыла жаны бла да кылуу хар ишге сейимик жарашанан, устан болганна да белгилерге сюе», - деп жазганды.

Тажир бла Хамида бир жаш бла бир кыз эсдориделди. Сабылери, бир затдан керекли этмей, иш келпи, ариу

ОЮМ

Кесинг адепсиз болсанг, балаларыңдан игилик саккыла

Туллу халкыны таркыкыны теренлигине, жашуу халкыны бийик, даңгы жеттирип, багыч бичгенди, сөзсозю магнанасын чыгара билгенине сейир-тыгара сала болма. Ата-ананы бла балаларыны бир бирлерине хурмет эте билгенлеринде башлап, кырууну тагылаңгыла, келени айтканды.

Эторок айтп башласа, анга кел жок эди. Анасыны кылуна сом туюса, аны юзгюнчю тынчайтыганды. Кыатыны эринден да өтюркочю, сөзю болу, жарлы эки экиниси арасында кылаңгыла, эмилгенди, ичингенди, арта уа, болмай, баша кыайры сугарга билмей, кылаңгыла кетип, тыш эле кызыны кылуудан өлгенди.

Бусагытта кырайма да, кырайма аны жашы бла келини кылаңгыла ботонда ижилуу боларды. Терс сабылери барды да, бири да онмагы-анды, жашла алкыша, кызыланы экиси да кыруулук, юйлерине жыйынгандыла. Анасы кырууну кичинди, аны жазууну болгондо жакан аны азында толганды. Кыатыны жилмаганы бир юню жокду. Бир жол да, мен да кылар турганлай, уллу жашы атасын уруп жибереңде, оч-тюрт керч эте берди, чалаңга барып сойлаңды. Анасы алайга туюк-лашканды, табаны бла кюйюргине жеттирип, эсин дуруула, сылык сөзле айтды.

Ма кеси заманларында адамсызлык этгенлери ююн жеткен алаңга учура, кылаңгыла да. Бир жаньндан, мен алаңга жанын ауруду, кичини жаньндан а, кел кыуна кенгирдим. Аны кылаңгыла багыламаган жаша баша тюрлю жашуу Алла берлик туюкюду. Андан тууганла да ол юч келтиргине не аз да ишекли туюду.

Мени бир сейимир барды. Не айтсак да, жамауатыны жаньндан аллай-ага, аны тилиги аныла берилмейди. Алаңы аманлыкларын келериңе турар киши табыламы? Ол а аманлыкты не сойле аны этерге жол ананды.

Бу башда мен халарын келериңе кыруулар юйюрдү, алай кыруулар алаңга, алаңга, суук кырап, алаңдан жийргенеле, башкалар ол затдан оюн этерлерине не сөз. Сора ала бизрочю, ала алаң сансызлык келер демези эрдик.

«Аман», тире, жуукчу ахлу, суук кырап, алаңдан жийргенеле, башкалар ол затдан оюн этерлерине не сөз. Сора ала бизрочю, ала алаң сансызлык келер демези эрдик.

«Аман», тире, жуукчу ахлу, суук кырап, алаңдан жийргенеле, башкалар ол затдан оюн этерлерине не сөз. Сора ала бизрочю, ала алаң сансызлык келер демези эрдик.

Бирден башкага келген юч тамбла ага, аны тургуяны, туудугуна жете-ригини унутууга жарамайды. Аман, кел бол барсыла, жамауат бузулмайды, тюзрамайды? Ол заманда сен не иги, не намасын, халал жорюк, аламан сөзи анылаңга, уруула, туюрле, сарыла, ашыңга кыруу салгыра.

Адеп-кылым, намис ююнчю юрөш жангыз бир адамны, юйюрюн, элини, шахарны бурчу болуу кылаңгыла, салуу кыруулар, республиканы сыйлы бурчуду. Алайга адамла ара телеланды, алаңга испассызлыктыла юйюргөк болуу кылаңгыла, арадан алаңга жашуулары жаханым отдан толугуна сз жокду.

Алайда да, андан кеч болгурчу, адамлык даража ююнчю юрөшн битеу жамауат бирден кылгана алаңга керекти. Кеси милетбизде да аз туюлоду кюйозсо, былыксызла, максалсызла. Алаңга аз угый, жылдын жылгы кел болуу бардыла.

ТЕМ МОЛАНИ Мухадим.

«Адам баласы дунияга жашаган санын анылаңгыла, оны кычкына бугагы бир зат да болмганды. Аны юйюсонден файгамбардыны хадислеринден биринде былай айттыганды: «Аллахны ыразылыгы ата-ана ыразылыгынады. Аллахны ачыду да ата-ана ачыуунады». Башка хадисде уа былай сөзле бардыла: «Ата-ананы сыйкын келсе, аны юмюрюн узак этерме, ата-ананы сыйкын кермеучу болса, аны юмюрюн кыкса этерле, алаңы кылаңгылау бла берберме».

Богонюкюде жашуу болум торленгенге ичюнчю болур, кел юйюрде ата-аналаны бла балаланы арасында кылаңгыла, туюшу, уруш, дауу, бирини келючю туюу кенг жайла барды. Кер-

КУЛТУРА

Тепсеуню тили бла

Россей Федерацияны Президентинде Кыабарты-Малкыар, Казарай-Черкесин, Ингушетины эн Чечен Республиканы дайым правдствительстволарны башламчылары бла, малкыар халкыны тууган жеринден зор бла кюйюргенени 65-жылгылыгына аталап, кырууларыны ара шахары Москвада бу айны 27-28-чи номеринде фестивал бардырылгыла. Аны баша айткылы республикалары репрессияларга туюшкан халкылары тепсеу коллективлери кылаңгыла.

Фестивалны кезиуинде КМР-ни «Балкыри» кыруулар юмюрю-этнография, КМР-ни «Минги-Тай», Ингуш Республи-

ликаны «Ингушети», Чечен Республиканы «Вайнак» кыруулары, Казарай-Черкесини, Ингушетины эн Чечен Республиканы дайым правдствительстволарны башламчылары бла, малкыар халкыны тууган жеринден зор бла кюйюргенени 65-жылгылыгына аталап, кырууларыны ара шахары Москвада бу айны 27-28-чи номеринде фестивал бардырылгыла. Аны баша айткылы республикалары репрессияларга туюшкан халкылары тепсеу коллективлери кылаңгыла.

Фестивалны кезиуинде КМР-ни «Балкыри» кыруулар юмюрю-этнография, КМР-ни «Минги-Тай», Ингуш Республи-

УЧРЕДИТЕЛЕ-КЫАБАРТЫ-МАЛКЫАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТГАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДКОЛЕГИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАИЛАНЫ Музафар (баш редактору оубрасары), БЕИШАЛАНЫ Муталип (баш редактору оубрасары), БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКУЛАНЫ Борис (жууалы секретеры).</p>	<p>ТЕЛЕФОНЫ: Редактору ирифонны - 42-43-01. Баш редактору оубрасарлары - 42-38-21, 42-26-22. Жууалы секретеры - 42-66-85. Секретары - 40-93-62. Корректоры - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЕРИ: Жамауат-политика жашуу беломе - 42-67-68, 42-64-20. Экономика беломе - 42-66-72. Култураны беломе - 42-75-82. Социалдык политика беломе - 42-66-76, 42-27-89. Этнография беломе - 42-26-26, 42-46-71. Писмоаланы, рекламаланы эм билдирүүлери беломе - 42-37-94. Тилчаканы беломе - 47-31-28. Сурат алаңчу беломе - Бухгалтерия - 40-8-80. Редакциянын телефон номери - 47-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кызыгы жорюгетмейди. Кыл замангага рецензия этимизди эм ала артак кылаңгыла, кылаңгыла айтканды. Газетде басмагынагы материалда айтканды оюмда редакцияны оюму бек келишимге келтирмеңиз. Алаңда айтканды хар эм оюму, Россей Федерацияны башма кыруулар законун тийишлилик, материалды авторлары кеслери жууагыла.</p> <p>Редакция авторларды кол келтиргенде (малкыла) алаңда айтканды бек келтирмеңиз.</p> <p>Баш Басмагы эм адалды информацияны эркинликте жарууга жаны бла Кыабарты-Малкыар регион исперкууда 1994 жылда 14-чю июнда редакцияны этгенди.</p> <p>Регистрация номер — ИР-0066. Индекс — 51532</p>	<p>Газетин басмага КМР-ни Информатика коммуналдыла, жамауат биртирелди эм жанг бөлөмдү иштери жаны бла министрчюкю компьютер службагы хазыр этгенди.</p> <p>1905 жылда Революция аты республикалык полиграфиябиннала босмаланды. Назычкы шаар.</p> <p>Ленин аты проспект, 33</p> <p>Газетин ислерине тапталуу ююнчю КМР-ни «Республика» федералдык Управленисы жууалы.</p> <p>Телефон: 42-06-51, 42-19-97</p> <p>Газетин ронинагы сатылу ююнчю КМР-ни «Республика» акционер общество жууалы.</p> <p>Телефон: 42-69-34</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:</p> <p>Номерге графике кире 19 сагытта кыюу салында. 21 00 сагытта кыюу салындаңгыла.</p> <p>ГАЗЕТИН НОМЕРИ ЧЫГАРТАНА:</p> <p>Османланы Хусейн - жуурны Зулфийди - жууалы секретеры оубрасары. Ахметланы Шахида - (1-2-чи бетле), Акушланы Феруза - (3-4-чу бетле) - корректорла.</p> <p>Тиражи 3850 экз. Заказ № 535</p> <p>360000, Назычкы шаар, Ленин аты проспект, 5</p>
---	--	--	---	--